

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

ELLENZÉK.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereske-
dők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora
1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Az oláh kérdésről.

(Három közlemény.)

Irta: Kovács Albert.

II.

Kétségtelen, hogy Ausztriát a saját nemzetiségei immár csaknem véglegesen szét-
szedték; a csehben, lengyelben és délszlávban
a nemzeti tudat hatalommal fejlődött, egyik
se akar osztrák lenni, s a lakosságnak alig
a negyedrészét tevő német elem nem képes
őket a hegemoniája alatt tartani, sőt a kor-
mányt már hosszabb idő óta kiejtette a ke-
zéből. Az utóbbi években a bomlás rohamo-
sabbban kezdett előre haladni, úgy, mint a
beteg testnek a hanyatlása, a mikor immár
a halálhoz közeledik. A folyó év elején az
osztrák miniszterelnök kénytelen volt azt a
nyilatkozatot tenni a Reichsrathban, hogy
Ausztriát immár csak a dinasztia tartja össze,
s hogy mennyire igazat mondott, az
csak néhány hét múlva tűnt ki teljesen, a
mikor Ausztria nem volt képes többé parla-
menti kormányt alakítani, hanem egy hiva-
talnok-csoportra bízta az ügyek vezetését,
a mely nem vezetett kormányt a saját ne-
miniszterek. Abba a helyzetbe jutott bi-
rodalmunknak úgynevezett másik állama, hogy
otthon a maga államiságát s velünk szemben
a dualizmust a saját alkotmányai körében nem
tudja többé, vagy legalább is alig tudja im-
már fenntartani.

Félre ne érts szíves olvasóm: nem azt
mondom, hogy a felbomlás immár be van
fejezve; hanem azt, hogy annyira előre van
haladva, hogy többé feltartóztatni nem le-
het s akármely külső rázkódás gyorsan befe-
jezheti.

Ezt az osztrák politikai körök is lát-
ják, nem tölem kell megtanulniok. Ha a
Lajthán tül államnak, mint egységes állam-
nak, négy természetes alkotórésze való szét-
hullása úgy megy végbe, hogy Magyarország
azért egységes állam marad: akkor a bi-
rodalom hegemoniája önként és egy perc alatt
a magyar állam és a magyar nemzet kezébe
kerül s a dualizmus is magától megszűnik,
mert Ausztria nem lesz többé egy állam, ha-
nem lengyel, cseh német és dalmát országos-
kákká válik az egységes magyar állam sze-
lelein. — Ellenben ha ugyan akkor a magyar
állam egységét is szét lehetne bontani
nemzetiségi területekre; — ha belőle vagy
kétezer négyszög mértföldet, egy délszláv
tartományt lehetne egyesíteni: akkor ma-
gyar területül maradna csak 3 ezer mértföld
és akkor e hat nemzetiségi tartományból álló
confoederációban az osztrák hegemoniát nem
kellene féltetni, mert a kis magyar tartomány
nem volna képes ezt magához ragadni.

Nem lehet tagadni és félreismerni, hogy
Ausztriában létezik és jelentékeny erőt kép-
visel egy ilyen politikai gondolat. A folyó
nyári Reichsrath ülésén némely osztrák po-
litikusok és pártok heves támadást intéztek
a dualizmus ellen és personal-uniót hangoz-
tatták, mint e birodalom szervezésének új
alapját. Fel tudom tenni sok magyar politi-
kusokról, hogy megörvendett neki; pedig mi-
kor ott Lueger a personal uniót ajánlhatja,
nem azt érti alatta, a mit Ugron Gábor, ha
nem ezt a lerajzolt hat tagu confoederatiót.
Hogy egy ilyen confoederatív szerkezet e bi-
rodalmat megfosztaná minden erejétől,
hogy belháboru színterévé tenné, s hogy a
legelső európai rázkódás az egészet és a Habs-
burgok trónját is romba döntené: az igaz
de mindezek az illetőknek nem okoz fájdal-
mat, sőt közülök némelyeknek, első sorban
éppen az oláhoknak széthúzó törekvéseire
éppen ilyenekre van szükség.

En azt hiszem, hogy az oláhok e hely-
zethől vesznek biztatást és reménységet lázon-
gásaikra. Hogy vajjon épen az ausztriai politi-
kusoktól, vagy politikai pártoktól-e, vagy pe-
dig csak a saját okoskodásaik alapján a hely-
zetből? ... e kérdést eldönthetetlenül kell
hagynom.

Igen nagy érdeklődéssel olvastam el a
Magyar újság folyó év, aug. 17-ki vezér-
cikkét, a melynek címe: A miniszterelnök
és a nemzeti kérdés. Ugy tudom, hogy ez
a lap báró Bánffy Dezsőnek általában is fél-
hivatalos közlönye, de e cikknek kétségtelen-
ül meglátszik a felsőbb sugalmazás, de ma-
ga is azon kezdi, hogy „a mennyire báró
Bánffy Dezső miniszterelnöknek a nemzetisé-
gi kérdésben elfoglalt álláspontját ő ismeri-“

teszi a nyilatkozatait. Továbbá és pedig két-
ségtelen bizonyítékul szolgál az, hogy a Neues
Wiener Tagblatt szerint a lapok egyik mun-
katársa ugyanekkor párbeszédet folytatott a
miniszter elnökkel, a ki előtte is ugyanazokat
mondta, a mik a Magyar Újságban meg-
jelentek, még a főbb kifejezéseik is ugyana-
zok, még az is benne van mind a két lap-
ban, hogy a miniszterelnöknek nagyon szer-
etettel méltó és vonzó tulajdonságai vannak.

Persze azt te tudod szíves olvasóm,
hogy az afféle interviewokat maguk a mi-
niszterek szokták megírni; nem pedig egy
véletlenül betoppant riportert, és úgy küldik
el a kiválasztott lapnak. Tehát joggal mond-
hatjuk, hogy mind két közleményben a br.
Bánffy nyilatkozatai foglaltattnak. Ezek közt
az érdekesebbek a következők:

„A miniszterelnöktől a nemzetiségi moz-
galmak lecsendesítését, ha szükséges, elfojtá-
sát joggal remélhetjük, mert ... magas ál-
lásába is érintetlenül magával mitte főis-
pán korabeli (nemzetiségi) programját.“

„Magyar államférfi nem tehet jobb szol-
gálatot királyának és nemzetének, mint ha ..
az egységes magyar nemzeti államot a foe-
deratív törekvéseknek még árnyékától is meg-
óvni igyekszik.“

„Első sorban 'dinasztikus érdek, hogy
Magyarország ne legyen színhelye oly külön-
válási törekvéseknek, s a fajok oly szenvedé-
lyes harcának és versenyének, mely Ausz-
tria közéletét az utóbbi időben oly bizonyta-
laná, s a belső gyengeség, sőt a lassu felosz-
lás színterévé tette.“

„Ha az a kormányzati elv, mely Ausz-
triában egy idő óta lábrakapott, Magyaror-
szágba is utat talál, ebből a dualistikus
monarchia állandó gyengesége következik.“

„Tehát nemcsak a magyar nemzetnek,
de a felséges királyi házának s Ausztriának
is jól felfogott érdeke hogy a magyar hege-
monia minden gyengítés és változás nélkül
fentartassék, nehogy a foederatív gondolat
megfosztásával, a monarchia mindkét felében
beálljon v bellum omnium contra omnes
szomorú állapot.“

„A miniszterelnök hivatva van arra,
hogy ezt a fent vázolt magyar nemzeti po-
litikát felfelé és sikeresen és szerencsésen
képviselje.“

„Azt óhatatjuk, hogy Ausztriában is
szűnjék meg az a merész politika, mely bon-
tott vitorlakkal viszi az állam hajóját a foe-
deratív államszerkezettől örvénye felé!“

„A magyar királynak s a magyar nem-
zetnek kiül Ausztria államfentartó elemeinek
is óhataniok kell, hogy Magyarország ma-
gyar nemzeti jellege, egységes volta, utópiszt-
ikus és a monarchia szétbontására törekvő
foederatív irányzatok által a siker reményé-
vel meg ne támadtassék.“

Ez a cikk magyar kormányközlöny-
nél eddig szokatlan nyíltsággal és határozatossá-
ggal beszél, s én habozom ezt báró Bánffy
Dezső érdemül feljegyezni; csak hogy az-
tán igazán képviselje azt a magyar nem-
zeti politikát felfelé is. Nem a főispánok
nemzetiségi politikáját, a melyre harmadik
cikkszemben még visszatérek, nem ezt.

Ez a cikk is az oláhok mostani erő-
sebb mozgódását Ausztria bomladosásával
és némely osztrák politikuskok foederatív tö-
rekvéseivel hozza kapcsolatba s a birodalom
és a trón ezentuli fenntartó alapjának az
egységes magyar nemzeti államot jelöli meg;
engem pedig megerősít és megnyugtatt abban,
hogy a mit politikai körökben már egy év
óta hirdetek az oláh-lázongás közvetlen oká-
nak, abban nem tévednek, mert miniszterel-
nökünk is, a kinek jobban kell látni a szín-
falak mögé, mint nekem, ott keresi a bajnak
forrását.

Ismétlem, hogy én arról nem tudok alapo-
s felvilágosítást adni, hogy vajjon oláhaink
épen közvetlenül osztrák politikuskoktól és
pártoktól kapnak-e biztatást — a M. U. még
idegen aranyakat is kiszalaszt a tollán —
vagy pedig a biztatást csak saját okoskodá-
saik alapján Ausztria bomlásából és foederá-
tív törekvéseiből meritik; de a miniszterel-
nöknek helyzeténél fogva ezen kérdéssel is
tisztában kell lennie, hiszen a bizalmas lapja
is azzal dicseri, hogy „ismeri az agitátorok-
nak minden rókaljukját, látja a titkos szer-
vezetük szálait, tudja mi uton és honnan gu-
rul be határainkon az idegen arany.“

Végül szólunk az oláh kérdés megol-
dásáról.

Megoldani egy kérdést annyit tesz, mint
megszüntetni annak létezését; nem pedig any-
nyit, hogy elhallgassuk néhány hétre a lár-
mát. Ilyen elhallgattató megoldást már töb-
bet is csináltak a kormányaink, a nélkül,
hogy valódi értelemben véve, a kérdésnek bár
a legkisebb perzentjét is megoldották volna.
Mert egy ilyen nagy kiterjedési kérdést, mint
ez, meg lehet oldani perzentekre osztva is s
ha valaki ennek egy, két, három stb. per-
zentjét örökre elenyészetté, lát az a kérdést
annyi részben megoldotta. Az oláhainknak
a száma jelenleg közel két és fél millió: ha
valaki közülök magyarrá teszen 25 ezeret,
hát akkor egy másik valaki számára a mun-
káinak csak kilencvenkilenc perzentje ma-
rad fenn.

Miután ma az oláh kérdés éppen ak-
kora terjedelmű, mint 28 év előtt volt: nincs
megoldva belőle semmi; de sőt ma e kérdés
még élesebb, mint volt; tehát jogosan állít-
hatjuk, hogy azon eszközök, a melyeket e
ponton eddigi kormányaink alkalmaztak, nem-
csak hogy teljesen értéktelenek, de sőt a kér-
dést még kiélestitették.

Három év előtt ezt irtam e tárgyról:
„A magyar kormányok az oláh kérdést az
által akarták megoldani, hogy igyekeztek a
mérsékelt oláh pártot erősíteni és a tulzók
fölött tulsulyra juttatni. Ebben az az alap-
vetés volt, hogy feltételezték egy mérsékelt
oláh párt létezését, a mi pedig nem létezik.
Téves lévén a kiindulási pont, tévesnek is
képtelenség kellett lenni minden belőle le-
vonott következtetésnek is, a mit az eredmény,
jobbhan mondva a teljes eredménytelenség már
eléggé bebizonyíthatott.“

Hogy ez a mérsékelt művelet miként
nézhetett ki, annak a képét e mostani első
cikkszemben is leírtam.

„De ha léteznék is egy mérsékelt párt,
akár a trializmus, akár a konföderáció, akár
a horvát autonómia programjával, kérdem:
lehet-e az álláspontok bármelyikével az or-
szág fele részének elszakítása fölött alkudo-
zásba bocsátkozni? Az ilyen mérséklet, még
ha igazán komoly és őszinte volna is, ránk
nézve akkor is egyenlő értékű volna a tul-
zással; pedig még ennyi mérséklet is tárgyi-
lag hazugság s nem egyéb, mint a végső
célszél vezető lépcső.“

... A dákó-román kicsapongások le-
csendesítésére nem alkuszokat kell kiküldeni,
a kik amazokkal minden tekintetben egy hu-
ron pendülnek; hanem államügyészt és zsan-
dárt. A világon minden állam ekként cse-
lekszik.“

Miniszterelnökünknek már az előbbi
cikkszemben jelzett nyilatkozatai között örömmel
olvastam, hogy „őnt nem árníthatják el annak
a báránybőrnek nyilvános mutogatásával, a
mibe az oláh farkasok, a gyanútlan magya-
rok elaltatása czéljából oly szívesen öltözköd-
nek;“ mert mint erdélyi politikus a moz-
galmak természetével tisztában van s a leg-
jobbhan belelátott a dákó-románok kártyáiba.
Valóban a legkedvesebb, a mit tőle, mint
erdélyi embertől várhatunk, hogy az oláh
mérséklet báránybőre által nem engedi ma-
gát elámitatni, úgy, mint az elődei és az oláh
kicsapongásokat nem alkuszokkal próbálja
lecsendesíteni.

Örömmel olvastam nyilatkozatai közt
azt is, hogy „tőle a mozgalom lecsendesíté-
sét, ha szükséges, elfojtását joggal remélhet-
jük, és pedig úgy, hogy az oláh politikai
törekvéseknek semmi engedményt nem fog
tenni.“

A lecsendesítésről már eleget szoltam
ennek természetét a báránybőrbe öltözött
farkas szolamával a miniszterelnök is helyesen
jellemzte, remélem is, hogy ez a szégyenle-
tes és nevéstéges kísérlet többé sohase fog
ismételtetni Magyarországon. Azonban az „el-
fojtás“ gondolatánál állapodjunk meg egy
percze, mert ilyes valaminek valóban szük-
ség van.

Három év előtt én is azt irtam, hogy
ránk nézve az oláh kérdés megoldása nem
valami politikai kialakításban áll, hanem elő-
ször az izgatók megfékezésében; de másod-
szor is tettem hozzá. Megfékezés vagy el-
fojtás e kérdésben vagy azonos, vagy igen
közel álló fogalmak, s habár az ilyen általá-
nos fogalmak csak a részletezés által nyernek
megfogható testet; de ennyiből mégis kész
vagyon azt mondani, hogy miniszterelnökünk-
kel ebben is egyetérték; de sőt elismerem
most is, a mit már egyszer az országgyűlté-

sen ki is fejeztem, hogy ő főispán korában
el tudta fojtani a mozgalmat. Azonban, vala-
mint akkor kifejeztem, úgy most is ismétlem,
kogy ezzel a maga vármegyéjében az oláh
kérdésnek a legkisebb perzentjét sem oldotta
meg, mert az ott is fennáll ma is az eredeti
terjedelmében; az oláh nem gyengébb és a
magyar nem erősebb Szolnok-Dobokában
Bánffy Dezső után, mint volt Bánffy Dezső
előtt; pedig a megoldásban erről van szó. Ha
azonban a miniszterelnök a szavait csak úgy
értette, hogy a mikor a lármá és izgatás
olyan nagy fokot ért el, mint most, akkor
annak elfojtása vagy megfékezése az első te-
endő: akkor helyesen szoltott.

Milyen eszközökkel szoktak egy fora-
dalmi mozgalmat elfojtani, vagy megfékezni?
Olyanokkal a melynek czélja vezetnek; bür-
tönnel, ha ez elégnek bizonyul, akasztófaival,
ha egyéb nem használ. A világon minden
okos állam így teszen. Ellenben az az eljá-
rás, a mit a magyar kormányok eddig gya-
koroltak, hogy egyszer apró tüsurásokkal
még jobban felingerenték e garázda embo-
reket, mások pedig eltűrték nekik, hogy
egész a felség árulásig menjenek büntetlenül:

még a pillanatnyi elfojtásra sem alkalmas;
az olyan kormányzati bakklövések, mint a
pesti kongresszus engedélyezése, Hieronymi
erdélyi körútja, a lármázók szájának hivatali
konczsal begudása, sat. csak felháborítják a
bujtatókat; és azok az igaztalanságok és
és erőszakosságok, a melyeket a magyar ha-
tóságok oláh és nem oláh ellen elkövetnek
mindig, de főként képviselő-választásoknál
egy-egy kormánypárti mandátum kiorosz-
kolására: éppen csak arra jók, hogy az olá-
hok nagy tömegeit fogékonyakká tegyék a
bujtatók mőködése iránt. Igazság, törvé-
nyesség és eszesesség a közkormányzatban;
feltétlen és alku nem ismerő szigor minden
államellenes ténynyel szemben: ez az elfojt-
ás helyes eszköze: s ha erre nem elegend
a törvényeink, van törvényhozásunk, a mely
azoknak a hiányait két hét alatt ki tudja pó-
tolni.

Politikai hírek.

Megürit mandátumok. Károlyi Gá-
bor gróf és Huszár Károly báró kalálával
két kerületben, a ceglédiében és a szé-
kiben vált szükségessé új választás. Ceglé-
dén még nem állapodtak meg a jelölt sze-
melyében; beszélnek Hegedűs Károly fő-
városi ügyvéd és Takács József ceglédi
református lelkészről, de az sem lehetetlen,
hogy B. Molnár Sámuel lép föl, a ki azon-
ban a mandátumot az általános választásokkor
átadná Kossuth Ferencnek, a ki ígéretet
tett a ceglédieknek az iránt, hogy annak
idején az ő jelölésüket fogadja el. Szék az
ország egyik legkisebb választó kerülete.
Filtch Józsefnek anyakönyvezetövé tör-
tént kinevezetése folytán máris új képviselőt
választ. Ebben az állandóan kormánypárti
kerületben a választók száma az ötszázat nem
igen sokta meghaladni. Beszélnek egyes ál-
lamtitkárok jelöltségéről, értesüléseink szerint
azonban, ezek az új főrendek kerületeiben
fogtak mandátumhoz jutni. Szeptember-ok-
tóber hóban négy-öt időközi választásra van
kilátás.

Csáky Albin gróf beszámolója. Beszter-
cehányáról jelenti egy telegramm, hogy Csáky
Albin gróf, a város országos képviselője, szept-
ember hónap 7-én Besztercehányára érke-
zik, hogy ott beszámolóját megtartsa. Válasz-
tói nagy ünnepélyességgel fogják fogadni.

Mit hajt a dohány?

Érdekes statisztika.

A német birodalmi gyűlés közölte a fog-
lalkozik majd az új dohánytörvény-javaslat-
tal, a mely az egyedáruság behozatalát ter-
vezi. A Temps értesülése szerint a javaslat-
hoz egy kimutás van mellékelve a jövedel-
mekről, a melyeket a dohány egyes orszá-
gokban hoz. A következő számok elég be-
szédesek:

Ország	Népesség	Tiszta jövedelem
Franciaország	38.343,192	310.687,000 fr.
Olaszország	30.535,848	152.207,686 "
Ausztria	23.895,413	114.559,288 "
Magyarország	17.463,473	97.413,244 "
Spanyolország	17.673,838	95.203,307 "
Angolország	37.807,764	248.993,554 "
Németország	58.510,000	62.550,694 "

Eléggé érthető hogy Németország oly
arányra törekszik mint a milyen a népesség

és a jövedelem között Franciaországban,
Olaszországban, Ausztriában és Magyaror-
szágban van. Németországban csak némi adót
és vámost szednek a dohánytól és így nem is
hajt valami nagyobb jövedelmet. I. Napoleon
hozta be a dohányegyedáruságot 1810 ben.
A birodalmi gyűlés mindegyik nem is akart
tudni a monopóliumról, bár elvégre is a do-
hányzók önkényétől függ, hogy mennyiben
akarják az egyedáruság terheit viselni. Az
egyes országokban ez idő szerint egy-egy lakó
évenként átlag következő összegekkel járul a
dohányfogyasztáshoz:

Franciaországban	8-40 frt.
Olaszországban	4-98 "
Ausztriában	4-79 "
Magyarországban	3-86 "
Spanyolországban	5-29 "
Angolországban	6-65 "

Németországban azonban csak 1-28 fr.
jut egy lakóra. Hiszen Németországban 2
francért árulják oly dohány kilóját, a mely-
ből Franciaországban egy kiló 12-50 francba
kerül.

László főherczeg halálos ve-
szedelemében.

Kisjenő, szept. 2.

Alig bárom hete, hogy az alsóthi ud-
vart halálos rémületbe ejtette József Ágost
főherczeg gödingi balesete, s ma megint vá-
ratlanul rontott be a fenséges szülők között egy
távirat, amely a kisjenői kastélyból vitt üze-
netet László főherczeg végzetes vadászkaland-
járól.

A főherczeg család jószágigazgatója
telegrafálta meg innen Alsóthra, hogy László
főherczeg ma az ágai erdőben üldözöbe
vett egy megsebzett vadmacskát, miközben
elsült a fegyvere, amelyet maga után von-
szolt, s a golyó befuródott a jobb
lábba. Ez a távirat még azzal vizgaltala a
szülőket, hogy a megsebzett főherczeg
semmi komolyabb veszedelem nem fenyegeti
de később már kénytelen volt megvallani
Libics igazgató, hogy a baleset rendkívül
komoly volt, s hogy következményei is ki-
számíthatatlanok.

A szerencsétlenség délután három óra-
kor történt. László főherczeg Libics igazga-
tóval az uradalmi tisztekkel és a környék
megbízott uraival korán reggel indult vadá-
szatra az ágai erdőbe. Míg kísérte vadász-
okra vadászott, ő maga vadmacskára lővöl-
dözött. Három óra tájban egy hatalmas vad-
macskát pillantott meg s kitűnő vadász lé-
téré el is talált nyomban. De a lövés nem
terítette le a mód nélkül erős állatot, hanem
csak megsebezte. Még maradt annyi ereje
hogy behúzdójék az erdő sűrűjébe.

A főherczeg nem akarta elszalasztani
a ritka zsákmányt s utána iramodott tuskón-
bokron keresztül. Puskáját maga után von-
szolta a csövével fogva a földön s nagy iz-
gatottságában nem is gondolt arra, hogy az
egyik töltést még nem lőtte ki belőle. A mint
futott a vad után, lába megbotlott valami
fatörzsben s a puskát elsült.

Vadásztársai észleltek az erdőben s
körülötte csak az inas volt, a ki fegyverét
töltötte. Az elszabadult golyó térdén felül
érte a főherczeg jobb lábát s összevazva
a csontot, keresztülfutott rajta.

Az inas kővé meredt az ijedelemtől, a
mikor meglátta, hogy fenséges gazdája lo-
bukik a harasztra. Szava is elállott s csak
percz múltán bírta magát annyira összeszed-
ni, hogy segítségért kiáltott.

Az inas rémült kiáltásaira összefutot-
tak a vadászok, a kik hamarjában azt hit-
ték, hogy valami fenekad támadta meg a fő-
herczeget. Lövése emelt puskával szaladtak
valamennyien arra a helyre, a honnan a kiál-
tások hangzottak, s a vérük is megfagyott,
a mikor megpillantották a földön a főherczeg
mozdulatlan testét.

Nem is értették meg mindjárt, hogy
mi történt. A sebesült ájultan rogyott össze,
a mikor czombját keresztülfurta a golyó, s
nyilván az eséstől elsült a zsebében egy pa-
tron, mely meggyújtotta a zsebkendő-
jét, sőt a ruháját is.

A vadászok azt látták leirhatatlan két-
ségbeeséssel, hogy a főherczeg jobb lábán
csupa vér a harisnya, meg a térdig érő va-
dász nadrág, a kabátja pedig füstölögve ég.
Maga a főherczeg halotthalvány arczeal, le-
csukott szemmel, mozdulatlanul fektett a fák
alatt, a melyek oly közel hajlottak egymás-
hoz, hogy a halálra rémült urak alig tudtak
odaferközni.

A jószágigazgató ugrott oda legelőbb
ura mellé s puszta kézzel otlogatta a tüzet,
a mely már-már alsó ruháját kezdte emész-
teni. Azután a többiek is ott termettek s
megértvén a ba,t, két gazdatiszt kocsi-ra ka-
pott s behajtott orvosokért a faluba.

Az erdőben ezalatt letették a sebesült
ról a felső ruhát, a mely különben is ronggyá

égett s vérző lábát is bepólyázták hevenyészett kötéssel, hogy ellátsák a vért, a mely szinte patakzott belőle.

Sem a ruháját hamvasztó tűz, sem testének rettenetes fájdalma nem ébresztette fel alótlásából a főherceget. Csak akkor ocsudott fel, a mikor kiértek hozzá az orvosok s bekötötték szétrecsósott lábát s megdörzsölték, megittatták erős élesztő szerekkel.

A mikor magához tért, megtört szemmel nézte a körülötte álló urakat s úgy látszott, hogy meg sem is ismeri őket. Libics jószágigazgató melléje térdelt s vizsgáztatta, hogy semmi nagyobb veszedelem nem érte. A három kisleány orvos is megnyugtatón iparkodott a sebesültet, a ki csakhamar összehátrált erejét s csodálatos elszántsággal és nyugodalommal tűrte fájdalmait.

Legelső gondolata hazaszállott szülőihez. Kérve-kérte a jószágigazgatót, hogy kiméletesen tudassa velük a balesetet, nehogy fölösleges aggodalmat szerezzen nekik.

Libics igazgató az erdőből egyenesen a táviró-hivatalba küldte az inast az első rövid telegrammal, a mely jelentéktelennek mondotta a főherceg balesetét.

A sebesült elszállítása kétségbeesett hosszú időbe került, mert az erdőnek azon a részén, a hol a szerencsétlen lóvesés leterítette, oly sűrűn állottak egymás mellett a fák, hogy kocsival nem lehetett odajutni.

Gyalog pedig nem vihették ki a főherceget a tisztásra, a hol a vadásztársaság fogatai várakoztak. Az orvosok minden áron azt kívánták, hogy kocsira fektessék, mert a legkisebb rázkódás vagy beteg lábának leggyöngébb meghajlása is módatlanul növelné és elmergésben fejeződne.

Embereket kellett hát hivatni a faluból, hogy kivigják hamarosan a "katasztrófa" helyén égnék meredő szádos fák, a mi persze hosszú, kínos órákba tellett. Az urak is hozzáálltak a munkához, hogy hamarabb földel alá jussan a sebesült, a ki mondhatatlannal sokat szenvedett ott a szabad ég alatt.

A mikor kidőlt az utolsó fa is, odajárt a rögönzött tisztásra egy fedett ágyhinta, a melyre nagy óvatossággal ráemelték a sebesültet. Betakarták egy vastag köpenyvel s ráfektették az üléspárnájára. A jószágigazgató és két orvos melléje telepedett, hogy ne érje semmi rázkódás.

A hintó szomorú lassúsággal ment a kastély felé s testben-lelékben megtörve halagtak utána a főherceg vadásztársai.

Akkor már a falut is bejárta a szerencsétlenség híre s fiatalok s öregek ki-csődültek az erdő szélére, hogy a kis fenséget lássák, a ki mindnyujuknak bálványja. Az asszonyok sirtak, a férfiak levett kalappal szomorúan nézték a hintót, a mikor kifordult az erdőből. Aztán utána eredtek mindannyian elkísérték szép csöndesen a kastélyig, ahonnan csak éjféltájban engedték haza.

Estefelé két aradi orvos érkezett kocsin a beteghez, a ki rettenetes kínokat szenved. Hogy fájdalmait némiképp csillapítsák, morium-injekciókkal látták el, de így is csak pillanatnyi megkönnyebbülést szereztek neki.

Hajnala két budapesti professzor várak a kastélyban. Együtt érkeznek különvonaton József főherceggel és Klotild főherceggel, a kiket a félóránként küldött megnyugtató táviratok sem tudtak otthon marasztalni.

A táviróhivatal kivételképpen éjjeli szolgálatot is végez, mert egyre-másra érkeznek a fejedelmi rokonok kérdezősködő telegramm-jai s mennek mindenfelé a szomorú hírek. A királyt is azonnal értesítették a főherceg balesetéről s nemokára megjött Morvaországból a részvétávirat, a mely egyuttal bővebb jelentést is kért.

A sebesült bátyját, József Ágost főherceget szintén a hadgyakorlaton érte a szerencsétlenség híre, s valószínű, hogy holnap feleségével együtt idejött ő is.

Az ügyvéd ur.

Takáts Zoltánról, a B. C. P. a következőket írja:

Takáts Zoltán dr. huszonegyéves korában tette le az utriusque juris doktorátust a budapesti egyetemen. A győngye, vézna fiu becézett kedvence volt Pulszky, Lechner és Szilágyi Dezső tanároknak, kiknek előadásait könyvszerű tökélyvel adta ki füzetes kiadásban, melyet magok a tanárok nem egyszer használnak vezérforrásként előadásukban és majdnem egy évtizeden át szolgáltak tankönyvként az ország jogszigorló generációjának.

Szigorlatával, melyre az akkori hallgatók csodálkozáva tódultak, bámulatba ejtette magát az örökké egykedvű Szilágyit is, ki midőn kimerítette a „Politikát” és valamennyi agyafutur kérdéseire a legszabatosabb feleleteket kapta — így kiáltott fel:

— Még csak egy reményem van, hogy meg fogjam és ez a büntetőjog.

Csak hogy Takáts a büntető jogot még jobban tudta a politikánál.

Szilágyi Dezső különben későbbi évek mulva, dacára a sok utcai szereplésnek, maga szolgáltatta meg Takátsot a Margitszigeten és biztatva hívta föl, hogy miért nem vállal államhivatalt.

Diákkorában igen sanyaru viszonyok közt élt. Délelőtt dijnok volt a törvényszék-nél, nappal az egyetemi jegyzetét szerkesztette, éjjel korrektoroskodott, azonkívül segélyegyleti szereplésekkel is foglalkozott. De a promóció órájától kezdve, élete a suhanászertű hecczek sorozatából állott. Legsikeresebben még a szigorlatra való előkészítést, s „strájkolást” üzte, de csakaddig, míg élőleget kapott, azontul lezárkék helyett a tanárok modcrainak és hangjának imitálásával töltötte el az időt. Megtörtént egyszer, hogy az öreg Kerékgyártó egyszerű ijedten húzódtott vissza saját tantermeinek ajtaja előtt, mert ott Schnierer prelegált — Takáts Zoltán szájából.

Az öreg történetész háromszor is körüljárta az emeletet, míg reáakadt a dolog nyitjára. Mindig azt hitte, hogy téved az emeletben.

És azután következtek a szomorú stílik. Egyszer 17 frtért, ő, a kiváló büntetőjog ismerő, meghamisította Pulszky Ágost aláírását Politzer antikvárusnál.

Ezt a dolgot valamiképp elsimították.

Ilyen kalandokat tucatszámra ismernek róla ismerősei.

Eltekintve aféle viselkedésétől, hogy kivágott sárga gummitalpu cipőkre pengő sarkantyukat veretett és zöldfátyolt hordott zaharai sivatagra való dinnye kalapján, költségei extravaganciájuknál fogva, már magukban is alapos gyanút kelthettek volna mindenütt.

Igy a Rigin, a hová a madár is csak nehezen jut föl, örökös hófede gletsherek között, a kalitkaszertű szállodában hátsószobát tartott, a hol a gyakorlatlan és rövidlátó gavallér iszonyukat bukfenyezett, de feltűnési célját elérte, mert még a milliomos angol turisták is megbámulták és magyar nábobot sejtettek benne.

Erdélyrészi lótenyésztés.

Kolozsvár, szept. 2.

Az erdélyrészi lónak kitarítás és gyorsaság tekintetében nincsen párja. Versenyeken és a mindennapi használatnál a tiszta erdélyi vértű lovak mindenütt kitérnek. Versenyeken előljárnak. A munkában kitartók. Egy ismerősünknek egyéb fajú lovai mellett azokkal egykor tiszta erdélyi fajta lóva is volt. Napestig vontattak vele. Mindig nagyobb terűt vontatott mint társai. Mikor kifogták az igából, a többi lovak lustán, kimerülten cszamogak ak istállójuk felé, erdélyi társuk nagyokat szökte, feltartott fejfel, tánczolvá ment az udvaron végig az istállóba.

A lótenyésztésnek Erdély volt hazánkban a bölcsője. Itt mindig oly nagy számmal volt kitűnő fajta ló, hogy nem csak a helyi szükségletet fedezte, hanem messze vidékekről is eljötték az erdélyi lóvásárokra.

A „Statuten des Vereines für Pferdezucht und Pferde-Rennen im Grossfürstenthume Siebenbürgen, mit dem Sitze zu Klausenburg” czimmel ellátott, 12 nagy ivre írott s a lótenyésztésre és lóversenyekre egyaránt kiterjedő szabályzat még abból a régi, régi időből való, a melyben más vidéke az országnak nem foglalkozott szakszerűen a lótenyésztéssel és ló-sporttal.

Harmineczöt évvel ezelőtt, a 60-as évek elején, már a fejlődés magas fokán állott itt a lótenyésztés. Zeyk József, Páll Sándor, br. Wesselényi Ferencz, br. Bánffy Albert, Paget János, Székely Dávid erdélyi lovak számára rendezte azt a versenyt, a melyet maga a „császár” díjazott 300 császári arannyal.

Futtattak: id. gr. Teleki Domokos, Mauze Antal, id. gr. Bethlen Sándor, br. Wesselényi István és br. Wesselényi Farkas istállóinak a lovaival.

Az „Asszonyosságok díja” ért pedig Erdély és Magyarország jelesebb istálló tulajdonosai pályáztak.

Ez versenyeken a nagyobb díjat „minden országbeli lovaknak” adták.

Az első osztályú díjért a császár 500 drb császári aranyért pályáztott gr. Eszterházy Mihály, gr. Szapáry Iván, Semsey Lajos Luger, ifj. gróf Bethlen Ferencz.

Az erdélyi ezer frtos díjra konkuráltak br. Wesselényi Farkas, gr. Lázár Mór, gr. Bethlen Sándor, Mikó Imre, br. Wesselényi István, id. gr. Teleki Domokos.

A hatszáz frtos vadász versenyen mérkőztek: gr. Bethlen Sándor, gr. Bethlen János, id. gr. Teleki Domokos, br. Bánffy Béla.

A lótenyésztés szabályzatát az alkotmány helyreállta utáni időben többször átdolgozták. A legutolsó szabályzatát a régi időnek néhai br. Josika Lajos elnök és Bartha Lajos titkár írták alá. Szilágyi József földművelés ipar és kereskedelmi miniszter 1872. febr. 10-én erősítette meg.

Ez a társaság 10 évvel ezelőtt feloszlott egészen.

A feloszlásra lényegesen befolyt gróf Teleki Domokosné gornyességi ménese, mely Teleki Géza gr. halálával megszűnt, Bánffy Albert báró választott ménese, mely fokozatosan kissebedett, végre pedig Bánffy Ádám báró és Bánffy György báró halálával elenyészett.

Az adatok azt mutatják és a bekövetkezett eredmények is azt igazolták, hogy az erdélyrészi magán-lótenyésztőknél a sport játszott az egyik szempontot s csak ezután következett az általános közgazdasági szempont.

Ez utóbbi érdekek kizárólagos szolgáltatára jelentkezett azután az állam a fogarasi állami ménes felállításával. Nincs adatunk arra, hogy e ménes tenyész-irányának megállapítására s az anyag értékesítésére miféle tekintetek folytak be, mi csak az eredményt látjuk, mely abban nyilvánult, hogy a kiválóbb anyagot mindig elszállították e ménesből s máshova telepítették.

Ennek azután az lett a következménye, hogy a kisebb és sokszor selejtes anyag nem produkált magánál különbeket és azt annál kevésbbé tehetta, mert a a legelő sem volt egészen megfelelő s e miatt nem kaptak jó táplálékot.

Hire ment évek előtt, hogy a fogarasi ménes vak lovakat tenyészt. Volt némi alapja mint Pálfi gr. ezredes mondja és kislejbezték a meg nem felelőket.

A lovak kissebedésén javítás nem igen történt egész az utóbbi időig. Bethlen András gr. minisztersége alatt megindult az akció helyesebb irányzat bevezetésére, azonban a miniszteriumban az ügyek intőzője hirtelen elhalt, a miniszterium vezetésében is személyváltozás történt, az új vezetők csak azt a kedvezőtlen eredményt látták, hogy a fogarasi ménesben a lovak mind 15 markon alóliak s hogy Mezőhegyesen 2500 frtba kerül egy mén, Fogarason pedig 7500 frtba. Ezzel szemben azonban két dologgal érvelnek a szakértők. 1. Mint fentebb is említettük azzal, hogy a kiválóbb tenyészanyagot a fogarasi telepről mindig elvitték s 2. hogy a fogarasi ménes 200 kancazra van személyeztetel és teljes beruházással felszerelve, tényleg azonban csak 70 tenyész-kanca tartatik.

Ha a létszámot felemlik s főleg ha össze vásárolják a tiszta erdélyi vértű állatokat s a további telepítést ezzel folytatják, szakértők állítása szerint pénzügyi szempontból még Fogarassal is tud versenyezni az erdélyi ménes a mezőhegyesivel.

Legelő és klimatikus szempontokból véve a dolgot, tekintélyesebb lótenyésztők szerint jóval kedvezőbb fekvésű helyek is vannak Fogarasi vidékénél az állami ménes áttelepítésére.

E pontnál a szakértők erősen hangsúlyozzák azt, hogy e célra a befektetést nem szabad sajnálni, mert az dus kamatozást fog hozni.

A tiszta vértű erdélyi fajta lovak összevásárlásánál sem szabad zsongoriskodni.

Össze kell ezt szedni ma, a míg található, háromszoros árért is.

Ettől függ a sorsa, ettől függ a jövője az erdélyi lótenyésztésnek. Ezzel adható meg annak az egyedül helyes irány.

Ezáltal lenne elérhető, hogy az erdélyi lovak egész Európában forgalmi cikket képezzenek s hogy Erdélyben a lótenyésztés a közgazdaság egyik hatalmasan fejlődő mezője legyen.

Az erdélyi gazdák egyesített óhajta tehát az, hogy legyen bárhol, de legyen okvetlen Erdélyben állami ménes és itt nem a nóniusokat, nem a lipiczai fajt, hanem a már

majdnem kiveszőben levő s igen becses erdélyi fajt neveljük. Ezt az óhajtat indokolják azzal is, hogy magán tenyésztők ennek a kezdeményezésére azért nem vállalkozhatnak olyan sikerrel, mint az állam, mert tetemes befektetést igényel. Az állam kezdeményezésére azonban a helyes példát követni fogják a tenyésztők is.

Örülni lehet az erdélyi főurak és tekintélyesebb birtokosok eme egyetértő fellépésének, mert ez szépen bizonyítja azt, hogy a mit apák sikerrel kezdeményeztek, azt a fiuk helyes irányban, a hazazsér vagyono-sodása emelésére törekvesen tovább vinni. Óhajtuk, hogy e törekvésüket a kormánynál siker koronázza.

K-ó. I-n.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, szeptember 4.

— **Király látogatás.** Ő felsége látogatásának napja most is szept. 22-ére esik mint 1887-ben, a mikor a Felső Kolozsvár városát szerencsételtette. Ez alkalommal is fényes fogadtatásra képtel Kolozsvár városa, a bandérium azonban az idén elmarad.

— **A Kolozsvári főter szepítésé.** Helyes dolog volt a templom körüli épületeket lerontani, de szintén helyes lenne, ha a főter, Hid-utca s belmagyar utca szögleténél levő lutheránus templom hid-utcai részén levő oldalához illesztett rozoga földszintes alkotmányokat lebontanák. Mindössze egy pár bolt semmisülne meg, de legalább a templom sokat nyerne általa és nyerne főleg a Főter szépségét szempontból. Az ev. luth. egyház testület kebelében alakult klub tegye tanácskozási tárgyává ezt az ügyet, gyűjtsön tőkét a kisajátításra és távolítsa el azt a pár bódét, a melyek helyén egy pár virág-grupp kellemes benyomást gyakorolna az idegenből jövő látogatóra.

— **Főuri bandérium.** Az 1887. decz 22-én történt királylátogatás alkalmával Ő felsége elé vonult bandériumban részt vett erdélyrészi főurak névsoráról alkalmasszerűnek tartják most megemlékezni. Előlt ment, mint vezető br. Josika Lajos valóságos belső titkos. Utána a következők sorrendben következtek a bandérium tagjai: a balszárnyon gr. Bánffy György, gr. Eszterházy Kálmán, br. Josika Andor, gr. Nemes János, gr. Bethlen Gábor, gr. Beldi Kálmán, Barcsay D., ifj. gr. Wesselényi M., gr. Thoroczkay M., ifj. gr. Josika L., Szereday Aladár, gr. Mikos Zsigmond, gr. Almási Imre, Beldi Tivadar, br. Bánffy Ernő, Miksa Imre, Zeyk József, id. br. Wesselényi Miklós, Gyulai Richárd, gr. Wass Jenő, br. Szentkereszti Béla.

A jobb szárnyon a következők foglaltak helyet: br. Bánffy György, gr. Horváth Toldy Lajos, gr. Teleki Mihály, gr. Teleki Károly, gr. Bethlen Aladár, gr. Huszár Károly, Tolnay Régmáld, gr. Teleki Ádám, Thoroczkay Lajos, br. Apor István, br. Schilling N., ifj. gr. Nemes János, Matskási István, gr. Wass Béla, Matskási Pál, gr. Bethlen Bálint, Zsomori Lajos, gr. Kornis Viktor, gr. Eszterházy Dénes, Klebelsperg Zdenkó, br. Szentkereszti Pál. E bandériumot Bánffy György báró hozta volt össze, ő gyakorolta be. Ez olyan szép volt, hogy annál ragyogóbbat a Felső körül még nem láttak.

— **Sport ünnepély.** A Kolozsvári Athletikai-Club alapszabályai értelmében a hó második felében szept. 22-én készül megtar-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. Szeptember 4.

Az Agáta férje.

— Mos Craiktól. —

Angol fordítás.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica.

II.

(Polytatás.)

(8)

A Náthánél kérdésére rövid tagadással válaszolt; de a Russel téren keresztül az egész uton azon gondolkodott, hogy ez az Anna Valery ki legyen és milyen lehet? — végre a képzete egy igéző fiatal teremtesnek a képét festette elbe, kék szemekkel és aranyos hajjal — olyanféle szépségnek, a milyent Agáta leginkább irigyelt, mert ez hasonlított legkevésbé ő hozzá.

Mielőtt a doktor lanson ajtajához értek, figyelmét ismét Harper ur foglalta el, a ki oly fáradtan vonszolta a lábait, hogy Agáta meggyőződött róla minden csíztése dacára, hogy azt eltitkolja. — Náthánél komolyan beteg volt. — Nőies részvéte felébredt és kérte, hogy menjen be dr. lansonnal tanácskozni.

— Nem, nem. Brian bátyám és én mindig saját magunk gyógyítottuk magunkat. Ő gyakran mondta, „A férfi negyven éven túl vagy doktor, vagy bolond.”

— De én még csak huszontöt éves.

— Igen, de eleget láttam és tapasztaltam arra, hogy gyakran érezem egy magamat, mint ha negyven éves ember volnék — válaszolva az ifjú mosolyogva. Ne gondoljon velem. Az az erőfeszítés egy kissé sok.

volt; de egy-két nap mulva egészen jól leszek.

— Én is azt remélem — mondá Agáta aggályosan; mert ha ön szenved, azt fogom érezni, mint ha én volnék annak az oka és értem tenné azt.

— Azt gondolja, hogy én bánkodom azon? — mondá az ifjú oly lassu hangon, — hogy annak az értelme alig jutott a leányhoz.

És aztán, mint ha a saját szavaitól megijedt volna, sietve kezét szorított Agátával és tovább haladt.

Agáta elgondolta, hogy a Náthánél sajátoságos héves modora mennyire különbözik a Harper őrnagy gyöngéd, hosszasan tartó udvarias bucsuzásától.

De azért teljesítette az ifjú iránt érzett jó szándékát; és a saját szobájának a nyitott ablakához szaladva, utána nézett egész addig, míg a lelke megkönnyebbült az által, hogy őt a bátyja ajtaján bemenni látta.

III.

Egy hét — sőt egy hétnél több múlt el a nagy és nyugodtan urias Bedford uri házban, a szokott egyhangúságában és Agáta semmit sem hallott a szegleten levő házról, mely létének a kevés és gyenge érdeklődéseit képezte.

Néha bosszankodott az ő barátja és „gyámnya”, a minek őt tekinteni nem szűnt meg — hosszasan tartó távollétén; néha a fiatal Náthánél halvány arcára gondolt és ez a gondolat őszinte részvétet és azon kelemetlen nyugtalanságot ébresztette fel benne, hogy a félig leeresztett függönyök mögött, melyekre koronként egy-egy kíváncsi pillantást vetett nem megy minden elég jól.

Végre a kíváncsisága vagy az érdeklődése olyan magas fokra emelkedett, hogy

attól lehetett félni, hogy Agáta, az ő független szellemével, vagy tudatlanságában, vagy a világ iránti közönyösségében, azt a rettenetes illetlenséget követte volna el, hogy azon aggleányi lakás ajtajánál jóindulatu kérdezősködéseket tegyen.

És bizonyosan megette volna ha egyedül csak az ártalmatlan Náthánél lakott volna ottan; de aztán Harper őrnagy, kinek neve említésére lansonné mosolyogni kezdett és a beteges Janka vizsgáldó tekintetét vetett Agátára. — Nem; ő legyőzhetetlen ellen-szenvet érzett az iránt, hogy a Harper őrnagy ajtaján bármint ürügy alatt kopogtasson.

Azonban miután épen semmi dolga és keves gondolni valója volt és mert azon ártalmas szükségesség alatt állott, hogy minden gondolatát magába zárja, feltevései, melyek ígél önzök és félig nagylelkűek voltak azon őszinte halálból kifolyólag, mit a fiatalabbik testvér iránt a medvével való kaland óta érzett, olyan aggasztó természetűek lettek, hogy Bowen kisasszony egy szép reggel elindult, azon reményben, hogy a szomszéd-jaira vonatkozólag Thoryncroft Emmától tudósítást nyerjen.

De ennek a kitűnő mátrónának két gyermeke beteg volt, következésképpen a saját családján kívül senkire sem tudott gondolni. A Harper név egyszer sem jött ki az ajkain, míg Agáta a többes számot használva egész bátran azt kérdezte tőle.

— Emma, láttad a Harpereket?

De Emma először nem tudott visszaemlékezni — kevése vártatva azt mondá:

— Igen, én úgy képzelem, hogy valamelyik újt itten — talán Harper ur; vagy nem, bizonyosan az őrnagy volt, mert valaki olyasvalamit mondott Náthánél felől, hogy az beteg, vagy elment a városból. De a következő napon, hogy ezt hallotta, kiűtött a himlő a kis Jakabon és a szegény kis leányát

éppen most kellett a gyermekek szobájából egy másik hálószobába átvinni stb.

Az Emma beszédének a többi része egészen a gyermekeire vonatkozott és a hogy az elvesztett tárgyak hirdetésében mondják „a tulajdonoson kívül mások előtt semmi értéke sem volt.”

Agáta a fiatal Náthánél iránt sajnálkozását fejezte ki, akár volt az beteg vagy városból eltávozva, szerette volna őt gyakrabban látni.

De Harper őrnagytól nem volt udvariaság, hogy a Regent Parkon keresztül el tudott jönni Thoryncroftok meglátogatni, de arra nem szakított időt, hogy egy hajtás nyíra a lakástól ő hozzájuk befördüljön — é megkérdezte tőle, — hogy hogy érzi magát.

Agátának nem volt kedve a napot Emmánál tölteni, tehát megváltoztatta programját: Hillnéhez ment, ott ebédelt és az egész délutánt a jó öreg asszonyág csendes lakásán töltötte, hol nem volt zongora, sem könyvek, egyet kivéve, melyből Agáta két egész órán keresztül hangosan olvasott fel és az „A Fry Elizabeth élet leírása” volt.

Ez a könyv egy olyan fiatal teremtés előtt, a milyen ő volt, elég unalmasnak tetszett és még is önkénytelenül új gondolatokat ébresztett fel benne, a mint a saját cél-talanul és haszonnélkül való életét, azon derék nő életével a ki a börtönök angvala volt, összehasonlította.

Midőn kifárasztotta magát, előbb az olvasással és azután az énekléssel — azokkal a régi iskolából való nagyon prózai és hosszadalmas balladák, — melyeket az öreg asszonyág kedvelt. Agáta vidámban távozott, mint a hogy oda ment. Annyi erő és vizgatás van abban, ha valakinek van valami dolga, főleg ha nem magunkért, de másokért teszünk valamit.

Ismét eltelt egy nap — mely borongós és erős levén, a nyugtalan kedélyű leány előtt a dr. lanson unalmas házát unalmasabbá tette mint volt valaha. Este a régi szokott órájában Harper őrnagy „benézett” és Agáta megelégedett az ő búnéiról a mint fogadta. Nagyon szívesen fogadta, feszte-nél, szenvedés nélkül, a hogy egy tizenkilenc éves leány egy negyven éves férfit fogadhat, a nélkül, hogy azt rosszul magyarázhatná.

De Harper őrnagy kellemetlenül látszott magát érezni és meghatott szentimentális arcot csinált. Nagyon hamar ott hagyta őt és a beteg és szenvedő lanson Janka iránt tanúsított figyelmébe egészen el volt merülve.

Agáta különönség találta a viselkedését, de a lehető legjobb magyarázatot adta annak — ugyint, az ő ősmert jószívűségét. Tehát ő maga is a beteg divánjának a másik oldalához ment és ő is mulattatni próbálta azt.

Midőn Náthánél után kérdezősködött, megtudta hogy az ő barátja a testvére mellett mint betegápoló működött.

— Szegény fiu — nem akarja bevalani hogy beteg, sem azt, hogy mi tette azzá. De reményem, hogy nemokára ismét helyre áll és fenn jár, mert a család Dorsetshirban nyugtalanul várja. A mi családunkban Náthánél a „jó fiu” és ő látnak nagyon derék fiu.

Agáta mosolygott, látva, hogy az idősebbik testvér mely melegséggel és jóindulattal beszél, de midőn ő mosolygott, Harper őrnagy sóhajtott és a szép szeimeit más felé fordította. Az egész este alatt alig beszélt ő hozzá, folytonosan lansonnéval és Janoka kisasszonnyal volt elfoglalva.

(Folyt. kő.)

mai közgyűlést. E nap épen évfordulója lé-
vén annak a napnak, a melyen néhai elnöke
az egyetemet megalapította. Báró Jósika
Lajos az aranygyapjas rend lovagja a főúri
haderumot a király elé vezette, — a né-
hai elnöke iránt halás kegyelettel viseltető
testület emlékbeszédet fog az ünnepi közgyű-
lésen tartani a főúr felett. E beszédben vá-
zolni fogják azt a szép missiót, melyet az ősz
előző égentleman testület megalapítása és
felvirágztatása körül teljesített. — A club
hajnoka Borbély György egy rövid felol-
vasást fog tartani a körkép körülményéről. Az
ünnepi közgyűlésen újabb szervek a tisztí-
kart, este sport ünnepély lesz, melyen mint
a Jósika Lajos báró vezetéke alatt időközben
történt, vívásokat is fognak bemutatni. Az
ünnepély iránt az erdélyi főúrnak, a club ve-
segybírójának, választmányi és rendes tagjai
nagy érdeklődést tanúsítanak. A részletes
sorrendet közelebbről teszi közzé a club el-
nöksége.

— **Rosz dohány.** Panaszoknak Ko-
lozsváron város szerte a miatt, hogy a puri-
tán dohány rossz, élvezhetetlen. Ismét fel-
hívjuk a hatóságok figyelmét, vonják ki a
forgalomból azokat a dohányneveket, a me-
lyek megromlottak.

— **A Kárpát-egylet** szíves figyelmébe
kivánnak valamit ajánlani, mint olyan egye-
sületnek mely a saját vidékét szépségét nem
ismerő Kolozsváriakat ezeknek megismeré-
sére kívánja rábírni. Van a hójai szőlők fe-
lett egy pont a honnan a legszebb kilátás
nyílik a Szamos völgyére. Ez a hely megle-
hetősen el van hanyagolva. Ezen helyre egy
fatornyot kellene építeni, hogy az átellenes
völgyet is látni lehessen és a hozzávezető
utakat több felől és megközelíthetővé tenni.
A Kárpát-egyletnek lenne azután feladata,
hogy a városba érkező turistáknak ezt a he-
lyet figyelmébe ajánlja.

— **A Zichy-expeditio ünnepélye.** Az
„Ellenzék” többször megemlékezett arról,
hogy a kaukázusi expeditio kolozsvári tagjai
részére az egyetemi ifjúság és a Kárpát-eg-
ylet ünnepélyt fog rendezni. Az E. K. E. és
az ifjúság képviselője a kolozsvári tagok szí-
ves beleegyezését már megnyerték és így a
tisztelgések már legközelebbi napokban, a ban-
quette pedig a hó közepe felé fog megtar-
tatni, melyre gr. Zichy Jenő is meghívják.
Az egyetemi kör első közgyűlésén, mint ér-
testülünk, indítvány fog tétetni, hogy az ün-
nepélyek disztagoknak választassanak. A ban-
quette pedig a rendezők egy kontemplálják,
hogy az aznap, holgyek is részt vehetnek.

— **Az egyetemről.** Dr. Haraszy
Gyula, az ujonnan rendszerezett francia
irodalom és nyelv r. tanára tegnap tette le
ünnepélyes esküjét az egyetemi tanács ke-
zébe. A tanárok közül is többen jelen voltak.
A Pecz Vilmos Budapestre való kine-
vezésével megüresült görög tanszékre már leg-
közelebb kiírják a pályázatot. Az egyetemi
élet alkalmassint 15-én nyitják meg ünnepé-
lyesen, midőn is dr. Meltz Hugó protektor
a mult évről beszámol, dr. Márton Lajos ez
idei rektor pedig beiktatják, ki különben
már átvette hivatala vezetését.

— **Megnyitó ünnep.** A kolozsvári ev.
ref. kollégiumban az iskola év megnyitó ün-
nepélye holnap, szept. 5-én d. e. 11 órakor
lesz a nagyteremben. Ez ünnepélyre a taná-
ri kar szívesen látja az érdeklődő közön-
séget.

— **Az állatképző végleg feloszlott.**
A szebbnél-szebb lovak, szarvasmarhák, gyö-
nyörű szárnyasok mind eltűntek a sétatér-
nek az része visszanyerte a régi csendes
nyugalomát. — Az ideai állatképző, habár
a sertésvesz miatt serteseket nem
lehetett hozni, — gazdagnak és sikerültnek
valja mindenki. A gazdák az eredménytel
meg vannak elégedve s minden oldalról di-
csérik a rendezőseget, mely élén gr. Bánffy
Györgyvel, a legelső és egyelő mostoha vi-
szonyok dacára is jobb eredményt ért el,
mint várni és remélni merték. A kiállítás az
állattenyésztési szakosztály alapja javára anyagi-
lag is szépen járulhatott.

— **Vághó Ferenc,** anyakönyvi felügyelő,
kinek hatásköre alá Kolozsvármegye is tar-
tozik, Deésről tegnap Kolozsvárra érkezett,
a hol hivatalos látogatásait megkezdte. Nem-
sokára megkezdődik az anyakönyvvezetők ok-
tatása is, s így Kolozsmegye anyakönyvve-
zetőinek kinevezése is a napokban várható.

— **Gyászír.** Grau Lajza, férjezet Illés
Istváné, folyó évi szeptember hó 2-án éjjeli
1 órakor, életének 34-ik, boldg házassága
11-ik évében Kolozsvárt meghalt.
— **A királyi nagyváródon.** A
zentai hadgyakorlaton, szeptember 17-én részt
vesz a király is nagy kísérettel. A gyakor-
lat után ő felsége azonnal különvonatra ül
és átutazik Nagyváradon a bánffy-hunyadi
hadgyakorlatokra. Hogy a király különvona-
ta meddig időzik a nagyváradi pályaudva-
ron, még nincs eldöntve. Szegedről egész
Nagyváradig, a merre a királyi vonat átha-
lad, a hol még acél-sínek nincsenek, már
megkezdtek az acél-sínek, lerakását melye-
ken a vonatok tudvalevőleg kevesebb ráz-
kódással és zajjal közlekednek.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi

— **Értesítés.** Van szerencsém ürvendos
tudomására juttatni az érdeklődő közönségnek,
hogy az ev. ref. egyház az alsó-szénutcai gyer-
mekkertet (kisdóvódót) ismételtelen megnyitni
kegyesen engedélyezte, a hol a beiratás még a
hét folyamán megkezdődik mindnapon délután
9—12-ig, délután 2—5-ig. Kértemek a tisztelt
szülőket, hogy a beiratást, ha csak lehetséges,
szívesen eszközöljék szíveskedjenek. A kisdé-
kedek hétfőn, szeptember 9-én már felhozhatók,
addig az intézet terméi rendben lesznek. Föltétetnek
3—6 év közötti kisdékedek. Beiratási díj egy gyer-
mekért egy évre 50 kr. havi díj 50 kr. fűtési
díj 1 frt. Közl az ev. ref. egyház megbízásá-
ból Darkó Ottília, a gyermekkert vezetője.

— **Egés.** Tűzvész pusztított mult p-
teken Fel-Egyeden. A száraz időben gyorsan
terjedt tova s kevés perc alatt 14 gazda
telke állott lángban. A nagy-nyendi tűzoltók
és honvédek önfeláldozó munkája akadályozta
meg a vész tovább terjedését. De a meggyu-
lást épületekből menteni alig lehetett. El-
égett sok takarmány gabona és az összes
mellékpépületek. Annnyival érzékenyebb a vesz-
teség, mert csupa szegény magyar lakosokat
sújtott. A veszedelem — mint állítják — gyu-
fával játszó gyermekektől eredt.

— **A szilágy-somlyói** választóke-
rület függetlenségi pártja augusztus hó 30-án
Sz.-Somlyón a városi színházban népes köz-
gyűlést tartott, melynek tárgya az a szept. 10-re
tervezett miniszterelnöki fogadtatás alkalmá-
val leendő magatartásuk iránti határozat-
hozatal képezte. A gyűlés jegyzőkönyve szö-
röl-szóra itt következik:

J e g y z ő k ö n y v .

Felvetették Sz.-Somlyón, 1895. évi aug.
30-ik napján a sz.-somlyói választókerület
függetlenségi és negyvennyolcas pártjának
közgyűléséről; 1.) Elnök az egybegyűlt párt-
tagokat üdvözlőlvén a gyűlést megnyitja. 2.)
Elnök felhívja a párt-gyűlést határozozzon a
felelt, hogy minő magatartást fog tanúsítani
br. Bánffy Dezős miniszterelnök kerülötünk
kormánypárti képviselőjének szeptember hó-
nap 10-re tervezett fogadtatása alkalmával.

H a t á r o z a t :

A kérdés megvitatása után a pártgyű-
lés határozatilag kimondja, hogy a kormány-
pártiak által rendezendő ünnepélyes fogadta-
s alkalmával közönyös (passiv) magatartást
fog tanúsítani, elvárja minden tagjától elnök,
hogy az ünnepségekben való részvételtől mind
párttagok tartózkodjanak.

Az egyes tagoknak mint magán egyé-
neknek az ünnepélyen való megjelenésük ese-
tén pedig magatartásukat óvatosságukra és
tapintatosságukra bizza

N. N. jegyző.

N. N. elnök.

— **Takács Zoltán bűnéje.** Hét-
főn hallgatták ki Takács Zoltán édesanyját.
Drill vizsgálóbíró közölte Takácsnéval, hogy
vele szemben az orgazdaság gyanuja áll fenn,
mert a két Berecz azt állítja, hogy a leszám-
lóló és pénzváltó bank kárára elkövetett
50,000 frtos sikkasztás napján a 20,000 fo-
rintot, a mely mostanig is hiányzik, ő vette
át. A Berecz testvérek és dr. Takács Zoltán
között létrejött megállapodás szerint ugyanis,
mikor ők a pénz lehozta a kereskedelmi
bankból, Takácsné a közelben várako-
zott s a borítékba rakott pénzt fia kezbe-
szelte neki, ki még rövid ideig együtt ma-
radt czinkostársával. Az öreg asszony mind-
ezt elejétől végig tagadása vette, mikor pe-
dig fiának pazar költséke és az ápolá-
s utcai ház gyanus megvétele került szóba,
állítólag létező vagyonával hozakodott elő.
Elmondta, hogy néhány év előtt Pécsét két
háza volt s mert azt akarta, hogy egyetlen
fiából „ur” legyen, mindent rá költött. An-
gol és francia nyelvtanítót, zongoramestert
járattat házába, a mi sok pénz emésztett
ugyan el, de azért maradt még annyja,
hogy két év előtt kifizethette budai házá-
nak harminczézer forintnyi vételárát. Azután az
utóbbi időkben jól jövedelmezett már a fia
ügyvédi irodája is. Ilyenformán vallott dr.
Takács Zoltán atyja, Takács Károly is, a kit
a délutáni órákban hallgattak ki.

— **A Bazilika sorsjegyek** 21.
huzása hétfőn volt a közoktatási miniszte-
riumban. A törlesztési huzásban a következő
26 sorozatszám huzott ki, melynek összes
2600 nyerőszámát egyenkint 6 frttal váltják
be: 84 405 900 1581 1810 2367 3089 3121
3143 3247 3257 3493 3605 3754 3998 4391
4513 4554 4857 5250 5362 8695 5788 5379
7033 7901. A főnyeremény 10,000 forinttal
esett a 229 sor. 67 ny. sz. sorsjegyre. 1000
forintot nyert 7725 sor. 15 ny. sz. 500 fo-
rintot nyert 1614 sor. 90 sz. 5110 sor. 50
sz. 7847 sor. 41 sz. 100 forintot: 138—53
1359—64 1533—81 2260—86 3369—79
3857—85 5340—80 5126—35 5395—39
5967—55 5983—2 6372—100 6915—91.

50 frtot nyertek: 203—40 239—23
273—21 503—42 545—45 953—37 987—27
1452—39 1855—39 2560—16 2744—100
3687—74 4330—24 4376—21 4479—28
4780—21 5628—31 5741—31 6079—57
6492—36 6628—18 6640—75 7205—74
7246—88 7678—6. 25 frtot nyertek: 140—5
213—84 267—85 307—86 369—21 536—55
1042—93 1424—46 1617—86 1787—71
1809—64 2514—57 2560—94 2568—10
2853—100 2964—47 3034—61 3120—45
3203—86 3297—94 3314—15 3394—37
3417—4 3571—55 3614—70 3643—84
3695—70 3710—20 3847—12 3953—02
4—98—86 4685—46 4745—96 4756—22
4823—60 5054—5 5216—37 5291—68
5330—7 5737—75 6000—62 6063—58
6480—38 6733—64 6791—18 6944—11
6969—27 7183—18 7495—85 7652—47.

— **Apagyilkosság.** Iszonyu büntet
foglalkoztatja néhány nap óta nemcsak Ko-
lodjanka község lakosait, hanem az egész
Árva megyét. A különös körülmények közt
elkövetett apagyilkosság részletei a követke-
zők: Egy Szavelsuk nevezett kolodjankai,

földésznek négy fia közül a legidősebbikét
három évvel ezelőtt, mint nős embert beszo-
rozták katonának. Az öreg Szavelsuk, fia-
nak tényleges szolgálati ideje alatt — me-
nyével, t. i. a fiának visszamaradt feleségé-
vel közeli viszonyba lépett. Hogy azonban a
házban e szerelmi viszony meg ne zavartas-
sók, az apa a két középső fiút elkergette há-
zából s csupán a legfiatalabbat, a 13 éves
Ivánt tartotta meg magánál. Idők multával
az elűzött két fiút a fiatal menyecske kipó-
tolta. — A katonának besorozott fusoja hirt
nem kapott hazulról. Leszolgált a három
esztendőig s néhány nap előtt érkezett Kolod-
jankára s betoppan az apai házába de ug-
y találta, hogy távolléte alatt a család két gyer-
mekkel megszorodott. — Az atyja nem ha-
gyott neki időt közelebbi felvilágosítás végett
kérdéseket inni magához s röviden elmondva
mondokáját, őt is elűzte. — A katonai fiú fű-
höz-fához járt tanácsot és felvilágosítást.
Az egyik szomszédja kezdetől végig elbeszélte
neki a történeteket sőt azt a tanácsot adta,
hogy panaszt emel atyja ellen, úgy ő lehet az
ur a háznál. A fiú meg is cselekedte azt, be-
perelte az apját. Az öreg Szavelsuk csak
hamar értesülve az őt fenyegető veszedelem-
ről, buskomor lett. Minap reggel hirtelen
egy puskadurranás verte fel a szomszédokat,
a kik a Szavelsuk házába csakhamar össze-
csődültek. Iszonyu kép tárult eléjük. Az
öreg Szavelsuk ágyában vérben fetrengött.
Mellel állott Iván fia, kezében a még min-
dig füstölő fegyverrel sápadtan bámszékod-
va a történet fölött. A mikor a fiút a be-
özönlő nép kérdőre fonta elbeszélte, hogy az
apja birta arra, hogy alvás közben löjje őt
főbe, mert hogy nincs annyi lelki ereje,
hogy öngyilkosságot kövessen el s így ő csak
az apja kívánságát, kötelességét teljesítette.
A vizsgálat kideríté a valót.

— **A hegyekáldozatai.** Mint
több áldozatot követel az utóbbi időben rend-
kívül elterjedt turista sport. A vakmerőség-
gel határos az a könnyelműség, melylyel
sokan veszedelmes hegyi kirándulásokra vá-
lalkoznak, mérsékel pedig ok nélkül, vagy
világzatlanból kiteszik magukat a sze-
rencsétlenségnek. Legutóbb az Alpeseben
több ily turista-szerencsétlenség történt, me-
lyekről már rövidesen megemlékezünk. Kí-
lönösen megrendítő az a szerencsétlenség,
mely Berle Frit wiesbadeni referendárus érte
mult hó 28-án, a ki alpsesi rózsák után mász-
kálva, lezuhan a meredekről s négy napig
feküdt tehetetlenül, segélytelenül, míg végre
a pásztorok ráakadtak. St. Jodokba szállították.
Az orvosok remélik, hogy felépül. A walsi
Rothhorn megmászásánál — mint már
jelentettük — egy 27 éves angol hölg, Miss
Sampson járt szerencsétlenül. A magasból
lezuhanó szikla zuhan rá. Tegnap hozták
a szegény teremtést holtestét Zermattba, a
hova fivérért várják Angliából, a kinek meg-
érkezésekor fogják csak Miss Sampson el-
temetni.

— **Egy női színház.** Kopenhág-
ban már az egész nyáron nyitva van a skan-
dináv női kiállítás, a mely a művészet, zene,
irodalom, háziipar háztartás, mezőgazdaság
stb. teréről kiváló produktumokat mutat be.
A nők több művet adtak ki, irodalmi és tu-
dományos előadásokat tartottak, valamint
hangversenyeket is rendeztek kizárólag női
közreműködőkkel. Legutóbb előadást tartot-
tak, — a melyen csak olyan darabok ke-
rültek színe, — a melyeket nők írtak.
A férfiszerepeket is nők adták, a szölisták,
a kórus, a zenekar, a dirigens mind asszony
volt. Az érdekes előadást a walesi hercegnő
is végignézte leányával.

— **A villamos kivégzés beszün-
tetése.** Hoszu kísérletezés után, miután sze-
rencsétlen médiumokon hajmeresztő módon
vetették alá a villamos kivégzés experimen-
tumaikat, végre kimutatták a tudósok, hogy a
villamosság, még ha több ezer Volta-erejű is,
nem öli meg az embereket, hanem eszméletre
lehet őket hozni. New-York állam kormány-
zója, Roswell F. Flower elrendelte, hogy ezt
a kivégzést még egyszer utoljára próbálják
meg egy rablógilykoson s ha a villamárám
ütése után fel lehet élesztetni, akkor megke-
gyelmez neki. Ugy is történt. A rablógily-
kos a rendkívül erős villamárám ütése da-
czára fölélesztették. D'Arsonval egy másik
érdekes esetet is beszél. Egy elektrotechni-
kust nem kevesebb, mint 4600 Volta-erejű
áram terített földre s az illetőt célszerű ke-
zeléssel alig pár perc múlva már visszaad-
ták az életnek. Desprez azt állítja, hogy az
ember 5000 Volta-erejű folytonos áramot ki-
bir anélkül, hogy ez megölné. Ennek követ-
keztében Amerikában a villamos kivégzést
beszűntették.

— **Szöktetés.** A berlini rendőrséget
különös szöktetési eset foglalkoztatja ez idő
szertint. Egy szedő három gyermekével va-
lami Sengebusch nevű özvegynél lakott és
étkezett. A szedő azonban felmondott házi-
asszonyának s éppen ki akart öltözni. A napi
munkából hazatérve össze akarta szedni czo-
móját s gyermekeivel az új lakásra akart
menni. De mekkora volt meglepetése, mikor
gyermeküket sehol sem találta. Rögön a ren-
dőrségre ment s feljelentette az esetet. A
rendőrség mindekkeltől a szöktetőtől hall-
gatta ki, a ki minden vonatkozás nélkül be-
is vallotta, hogy a gyermekeket ő szöktette
meg, de nincs az a hatalom, a mely kivethetné
belőle, hogy hová. Elképze bető, hogy az
atyja milyen aggodalmak között lesi a ren-
dőrség kútátsait.

— **Érdekes nemzetiségi sajtó-
pör.** A már befejezett és ezután tárgyalás-
alá kerülő oláh sajtópörök egyik legérdeke-
sebbje az lesz, a melyet Alexi György dr., a
hazafias oláh tanár indított a nagyszabeni

„Gazetta Transilvâniai” ellen. Ez lesz ugyanis
az első eset arra, hogy nemzetiségi sajtópör-
ben oláh fogja vádolni az oláht, a miért a
magyar hazafiaságát támadta meg. Alexi
tudvalevőleg a keleti nyelvek tanára a buda-
pesti akadémián. Ez a tevékenysége bántja
az oláh lapot s ezért egy idő óta mindennek
elmondta Alexit, hogy ilyen meg olyan re-
genát, a ki a tollát, életét és mindenét el-
adta a magyaroknak s így ne számítson arra,
hogy bármely tisztességes oláh valaha
szóba fog állani vele. A legyalázott tanár
feljelentette a „Gazetta Transilvâniai”-t a
kolozsvári sajtóbírósnál, a mely valószínű-
leg még e hónap végére kitűzi a főtár-
gyalást.

— **Fejedelmi tiszteltdíjak.** Hogy
mily óriási tiszteltdíjban részesültek egyes
művészek, arra szolgáljanak a következő pél-
dák. Sir Harris Ajujstus Alvarez tenoristát
egy hónapra szerződtette és tizenötötőri fel-
lépésért 16,000 frtot fizetett neki. Albani
asszonynak egy hangversenyen való részvé-
telért 2800 frt a tiszteltdíja. Melba asz-
szony Vanderbilttől négy szép dalért 15,000
frtot kapott. Lloyd angol tenoristának négy-
szori fellépésért 7000 frt tiszteltdíjat fi-
zettek.

— **Ön is itt van?** E szavakkal
rontott neki Longobardo olasz fürdőhelyen,
Cataniában Torresi ügyvéd és lapszerkesztő
egy gazdag kereskedő fiának, Girolamo Con-
solinak. Az ügyvéd-lapszerkesztő szavait hat
revolverlövés követte, melyek halála sebez-
ték Consolit, a ki csak két óra hosszáig élt
a sérülést után és konokul megtagadott
minden felvilágosítást a vizsgálóbíróknak. Ma-
ga a gyikos a büntet elkövetése után azon-
nal görösköbe esett és így őt sem lehetett
kihallgatni. A longobardi fürdővendégek azt
beszik, hogy a fiatal Consoli feltűnő módon
udvarolt a szerkesztő feleségének.

— **Érdekes áttérés.** Tokióból ír-
ják, hogy ott Coudenhouve Henrik gróf, osztrák-
magyar kereskedelmi ügyvivő neje, a ki
japán nő júliusban átért a kath. hitre. Az
ünnepélyes áttérésnél a japáni érsek cseleb-
rált. Jelen volt Konstki, a híres berlini zongor-
művész is nejevel együtt, a ki az átté-
résnél orgonán játszott. A 78 éves berlini
művész szép fiatal nejevel együtt, meg akar
telepedni Japánban. Coudenhouve gr. pedig
ki fog lépni az állaszolgálatból és végkép
megtelepszik Japánban.

— **Antik ékszerlelet.** A Fokvá-
rosból jelentik a „Neue Fr. Presse” utján,
hogy Bulawayo romjai között, a nem régi-
ben ujonan megnyitott wltwatersdradi arany-
mező közelében, egy igen nagy, 6-kori arany-
eszközt találtak, a mely 200 unciánál ne-
hezebb. Ott a helyszínen 300 font sterlinget
ajánlottak fel az antik leletért.

— **A jövő járművei.** Franciaor-
szágban kiválóan nagy az érdeklődés a mo-
dern motorkocsik iránt, melyeket benzinnel,
gőzgépekkel, nagy villamos akkumulátorok
segélyével hoznak mozgásba. Legutóbb a bor-
deuxi kiállításban is mutatnak be különböző
rendszerű ilyen kocsikat és kiderült ez alka-
lommal az is, hogy a motoros kocsik üzeme
sokkal kevesebbe kerül az eddigi fogatknál.
Egyéb előnyök mellett ez az olcsóság nagyon
valószínűvé teszi, hogy a motoros kocsik lesz-
nek a jövő járművei. Egy motorkocsi körül-
bélül 4000 forintba kerül, üzeme pedig órán-
ként csak 30—40 krba, a mi nagyon kedvező
eredmény, ha megfontoljuk, hogy a lóartás
mennyi költséggel jár. Legujabban Ameriká-
ban is felkarolták a motorkocsik ügyét. A
„Times Herald” 5000 dollár pályadíjjal gép-
kocsi-versenyt írt ki, melyet november else-
jén tartanak meg Milwaukee és Chicago kö-
zött. Az érdekes versenyben résztvehetnek a
világ összes nemzetei. Eddig 26 amerikai
czég jelentette be részvételét.

Kimutatás.

A Mező-Örményesen építendő ev.
ref. templom javára jul. 14-én rendezett nyári
erdei mulatságra belépti jegyeiket megváltani
szívesek voltak:

Albert Domokos Szamosfalva 1 frt 50
kr, Ajtai Géza Szengely 5 frt, Ajtai Ferencz
M. Ujlakról 1 frt 50 kr, Ábrahám Antal id.
Egeresről 1 frt 50 kr, Ábrahám Antal ifj.
M.-Örményesről 1 frt 50 kr, Angyal Miklós
M.-Sz.-M.-Telkéről 1 frt 50 kr, Aszmann Ru-
dolf Tekéről 1 frt, Bakó János Kis-Czegről
5 forint, Balogh Lajos Gyaluból 1 forint
50 kr, báró Bánffy Albert Választról 30
frt, br. Bánffy Ernő Kolozs-Borsá 3 forint
Benkő Domokos Füzutről 3 frt, Berkovits
Samu M.-Örményesről 10 frt, Betegh László
Egeresről 1 frt, gr. Bély Ákos Kolozsvár-
ról 10 frt, Biedermann József Kolozsvárról
1 frt, Biró András Darócáról 50 kr, Bocsa-
kor Albert P. kamarás 2 frt, Bogdánffy Gá-
bor Esztényről 1 frt, Bonis Istvánról Sep-
téről 9 frt, Bozák János Budatelkéről 3 fo-
rint, Bölöni László Bánffy-Hunyadról 2 frt,
Csákány Zoltán és neje M.-Szilvásról 3 frt,
Csáknánszki Pál Nagy-Sármásról 3 frt, Cser-
nátóni Ignátz M.-Szt.-M.-Telke 3 frt, Cser-
nátóni Árpád M.-Szt.-M.-Telke 1 frt 50 kr,
Csizsár Gyula Kolozsvár 1 frt 50 kr, Csiki
Emanuel Kolozsvár 1 frt 50 kr, Cipzser Józ-
sef M.-Ludas 1 frt 50 kr, ifj. Czobel Albert
Tusón 10 frt, Daume Gyula K.-Sármás 2 frt
50 kr, Özv, Deák Gáborné M.-Királyfalva 6
frt, Deák Ferencz Udzi-Szt.-Péter 3 frt, Deák
F. Mocs 5 frt, dr. Dely Adolf Mocs 1 frt 50 kr,
Derzi Ilona M.-Örményes 2 frt, Desbordes
Auguste Udzi-Szt.-Péter 5 frt, Dézi Zoltán
N.-Ölves 5 frt, Domokos Antal Kolozsvár
3 frt, Dózsa Endre Teke N.-Ida 10 frt, En-
des Lajos M.-Frátá 1 frt 50 kr, Eperjesi Ár-
pád M.-Sz.-M.-Telke 3 frt, Eperjesi Lajos
M.-Sz.-M.-Telke 3 frt, Farkas Kálmán nyug.
szbíró 5 frt, Fekete Gyula Kolozsvár 1 frt
50 kr, Ferenczi József Korpád 4 frt 50 kr,
Ferenczi Károly M.-Sz.-M.-Telke 4 frt 50

kr, Gaál Albert Magyar-Szilvás 20 forint,
Gaál Endre Magyar-Szilvás 1 frt 50 kr,
Gaál Elek M.-Kályán 3 frt, Gaál Jenő Ko-
lozsvár 1 frt 50 kr, Gaál Gyula M.-Kályán
50 frt, Gaál Péter ifj. Kolozsvár 1 frt 50
kr, Geréb Márton Kolozsvár 1 frt, Gidófalvi
Kálmán Nagy-Czeg 2 frt, Gothárd József M.-
Királyfalva 2 frt, Halabori Tamás M.-Sz.-M.-
Telke 1 frt 50 kr, dr. Hegedűs Árpád Teke
3 frt, Hegedűs Sándor Budapest 5 frt, dr.
Horváth Miklós N.-Sályiból 5 frt, Horváth
Ödön Köbölkut 1 frt 50 kr, Ince Béla Hor-
gospataka 2 frt, Ince Béla Mocs 2 frt, Já-
nos László M.-Királyfalva 3 frt, br. Kemény
János P.-Kamarás 10 frt, br. Kemény Gyula
P.-Kamarás 10 frt, Kerekes Ákos M.-Sz.-M.-
Telke 1 frt 50 kr, Kereker Ernő M.-Sz.-M.-
Telke 1 frt 50 kr, Korbuly Bogdán, Kozma
József Kolozsvár 2—2 forintot, Kozma Ká-
roly M.-Légen 1 frt, Kovács Amália M.-Szil-
vás 1 frt 50 kr, Kovács Gusztáv Teke 2 frt,
dr. Kővári Ernő M.-Örményes 3 frt 50 kr,
Kővári László Kolozsvár 2 frt, Kutas Sándor
Mocs 1 frt 50 kr, László Albert Kolozsvár
1 frt 50 kr, László Károly V.-Kamarás 3 frt,
Lőnár József Disznajó 5 frt, Lészay Ferencz
ifj. M.-Gorbó 1 frt 50 kr. (Vége köv.)

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

László főherczeg balesete.

Budapest, szept. 4.

László főherczeg, József főher-
czeg fiát ma az államvasutak mentő-
kocsiján Budapestre hozták.

A szülői együtt érkeztek vele. A
vasutól egyenesen átvitték a budai
kereszt-kórházba.

Utközben találkoztak br. Fehér-
váryval, a ki lováról azonnal leszált
s mély részvétét fejezte ki a szeren-
csétlenség fölött.

Délben operálták.

Janny dr. több csontszilánkot el-
távolított.

E szilánkok gyuladást okozhat-
tak volna.

A veszély azonban még mindig
nagy.

Az orvosok attól tartanak, hogy
a lábat amputálni kell.

Sebláz jelentkezik a betegnél.
József főherczeg délután elutazik
a beteg mellől.

H I R D E T É S E K.

Sz. 16,866—1895.

alisp.

Udvarhely-vármegye alispánja.

Pályázati hirdetmény.

A székely-udvarhelyi főszolgabírói hivatalnál rendszeresített **irnoki állomás** lemondás folytán megüresedvén, ezen irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok, s felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **folyó évi szeptember hó 18-án déli 12 óráig** adják be.

Később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Javadalom 440 frt fizetés és 50 frt lakáspénz.

Székely-Udvarhelyt, 1895. augusztus hó 30-án.

UGRON JÁNOS,

alispán.

616. (3—3)

Sz. 4159—1895.

622. (2—3)

Pályázati hirdetmény.

Az ujonnan rendszeresített **székelyői aljegyzői állomás** betöltendő lévén, arra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen körjegyzőséghez Székelyó (körjegyzői szakhely), Rogozs, Viság és Trányis havasi községek tartoznak. A megválasztandó aljegyző köteles lesz a felsorolt községekben az állami anyakönyveket vezetni.

Az aljegyző javadalmazása: évi fizetés 300 frt, lakbér 80 frt, utazási átalány 120 frt.

Pályázni kívánókat felhívom, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ban foglalt képességi bizonyítvánnyal, erkölcsi bizonyítvánnyal, az eddigi alkalmazást igazoló főszolgabírói bizonyítvánnyal, valamint a magyar és román nyelv tökéletes birását igazoló bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérésüket hozzám **szeptember hó 23-ig** adják be.

A választás **szeptember hó 30-án délelőtt 11 órakor** Székelyón fog megtartatni.

A b-hunyadi járási főszolgabírótól.

Bánffy-Hunyad, 1895. évi augusztus hó 30-án.

KERTÉSZ,

főszolgabíró.

307—1895.

kg. sz.

623. (2—2)

Arverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a Zilah városi vásár-vám és kövezet-vámszedési jognak 1896. évi Január hó 1-től 1898. évi Deczember hó 31-ig terjedő **3 évre** 7010 frt évi bérösszeg, mint kikiáltási ár mellett leendő bérbeadására **folyó évi Szeptember hó 23-án délelőtt 10 órakor** a városháznál zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A zárt ajánlatok a megajánlott évi haszonbér 10%-ának megfelelő bántépénzzel ellátva, a versenytárgyalás megkezdéséig alólirotthoz nyújtandók be.

Az árverési feltételek s a vámtarifák és szabályzatok a polgármesteri irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zilah, 1895. évi augusztus hó 30-án.

Péntek Farkas,
polgármester.

Borok és palaczk sörök nagy raktára.

Telefonszám 301.

Üzletátvétel.

Telefonszám 301.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Kolozsvárt, n. l. B. Jósika Samu ur Fötér 9. sz. palotájában** a már számos éveken át fennálló és az eddig **Walton Ede**-czég alatt létezett

fűszer-, csemege-, bor-, sör-, ásványviz- és lisztkereskedést megvettem s azt

„Faltin Géza” törvényszékiileg bejegyzett czég alatt vezetem.

Midőn a n. é. közönség szives pártfogását kérem, bátor vagyok a most érkezett és raktáron levő legfinomabb minőségű **fűszer-árui-mat**, valamint a **Walton Ede** általános elismert és üzletben kapható valódi hamisítatlan asztali és pecsenye **borait** szives figyelmébe ajánlani.

Végül bátor vagyok megemlíteni, hogy a T. vevőim kényelmére havi kiegyenlítés mellett bevásárlási könyvekével ingyen szolgálók, valamint a helybeli személyesen vagy Telefon általi megrendeléseket házhoz küldöm.

Videki megrendeléseket azonnal és a legpontosabban eszközölök, minden oly árucikket, mely üzletben nem kapható, T. vevőim részére díjmentesen beszerzek.

Kész szolgáltatást felajánlva vagyok, magamat a n. é. közönség szives jóindulatába ajánlva, alázatos szolgálja

621. (2—6)

FALTIN GÉZA.

Jó családból való fiu tanulóul vagy gyakorlóul felvétetik.

Bel és külföldi term. ásv. és gyógyvizek friss töltésben.

Naponta friss érkezési thea-vaj.

Liszt raktár.

SOMLYAI MIHÁLY

üveg-, porcellán-, lámpa és háztartási eszközök raktára

Kolozsavart, Belhid-utca 17. szám.

Ferencz és Társa fényképészek palotájában.

Ajánlja ujonnan berendezett nagy raktárát gyári árakkal, **ugymint:**

ASZTALI-, TEA-, KÁVÉ-, MOSDÓ-KÉSZLETEK,

Cseh- és Angolország legjelesebb gyáraiból.

FATÁLCZÁK üveg-festményekkel.

Vázák, gyümölcs-tálak, bambusz-asztalok, asztal-díszek.

ÜVEG-KÉSZLETEK, DITMÁR-LÁMPÁK.

China-ezüst dísz tárgyak jótállással.

Ablak-üvegezés ugy helyben, mint vidéken.

== KÉPKERETEZÉS. ==

Valódi Hardtmuth-kályhák és kandallók minta-raktár

Belmagyar-utca 9. sz.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve,
maradok kiváló tisztelettel

600. (4—x)

Somlyai Mihály.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek!

Menyasszonyi kelengyek! — Háztartási eszközök!

A brassói portland cement-gyár

ajánlja az általános kitűnőnek elismert

PORTLAND CEMENTET

felelősség mellett

folyton egyenlő és teljesen megbízható minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolcsóbb árban.

Kolozsvárt kapható:

SEGESVÁRY és TÁRSAI kereskedő uraknál és **TESSITORI és GURISATTI** beton-vállalati czégnél.

586. (10—x)

AJÁNLIJA

PÁNCZÉL IMRE

fűszer-, csemege- s elkülönített helyiségben berendezett

„festék-üzletét”

Kolozsvárt, Hid-utca 18. sz.

Pontos kiszolgálás, tisztán kezelt árak a legelőnyösebb árak mellett!

Elárusítás nagyban és kis mértékben.

583. (5—x)

NEMZETI LOBOGÓK.

Czcentiméter hosszú

	200	250	300	350	400	450	500	550	600
80 cm. széles fél Gyapju-kelméből	2-25	2-75	3-25	—	—	—	—	—	—
130 cm. széles fél Gyapju-kelméből	2-75	3-25	3-75	4-50	—	—	—	—	—
170 cm. széles fél Gyapju-kelméből	—	3-75	4-50	5-50	6-50	—	—	—	—
250 cm. széles fél Gyapju-kelméből	—	—	—	6-50	7-50	8-50	9-50	10-50	11
100 cm. szél. egész Gyapju-kelméből	3-—	3-50	4-—	—	—	—	—	—	—
150 cm. szél. egész Gyapju-kelméből	—	4-50	5-—	5-50	6-—	—	—	—	—
200 cm. szél. egész Gyapju-kelméből	—	—	6-—	7-—	8-—	9-—	10-—	—	—
300 cm. szél. egész Gyapju-kelméből	—	—	—	—	—	11	12	13	14

Rudak készítése lándzsával, vagy anélkül, egy vagy három színre festve, 3 napi időt vesz igénybe; s kérjük előre gondoskodni, mivel a megrendeléseknél sorrendet tartunk.

POSZLER és TÁRSA

Kolozsavart (Hungária-szálloda alatt.)

618. (41—100)

Madame Lengyel Erzsébet,

Kolozsavart, Belközép-utca 9.

a berlini zene-conservatorium tanítványa, a német és francia nyelvből vizsgázott tanítónő,

lecke-órákat

ad egyeseknek egy, mint csoportoknak a zongorából, nyelvekből és az iskolai tantárgyakból.

Ugyanott 2 fiatal leány pensióba elfogadtatik.

625. (1—3)

Bel- és külföldi posztó és gyapju-szövet

Vagyok bátor a helyi és vidéki nagyérdemű közönségnek a legfinomabb és legizlésebb

BEL- és KÜLFÖLDI POSZTÓ és GYAPJU-SZÖVETEK

GYÁRI RAKTÁROMAT

nagybecsű pártfogásába ajánlani.

Raktáron vannak már a legutolsó divatu **őszi és téli**, különösen nagy választéku **fekete és szalonn-ruhákhoz való kelmék.**

Kivánatra rövid idő alatt ruhákat legpontosabban elkészíték.

609. (2—x)

Teljes tisztelettel

Fiók-raktár:
Maros-Vásárhely.
(Széchenyi-tér.)

REIKOVITS H.,
Kolozsavart, Belmagyar-utca 7. sz.

Pontos és szolid kiszolgáltatás!

Rövid ideig tart még GÁMENTZY MÁRTON

vászon- és fehérnemű üzletében

(Fötér, Gróf Teleki-ház)

== A TELJES ==

VÉGKIÁRUSÍTÁS.

Az összes árak

minden elfogadható árban

hatóságilag engedélyezett végeladás útján kiárusítatnak.

502. (8—x)

MATUTSEK JÓZSEF

27 év óta fennálló

férfi-, női- és gyermek cipész-üzlete,
KOLOZSVÁRT,

Fötér 32-ik szám alatt (a volt HUTFLESZ-féle üzlethelyiségben).

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legjobb anyagból és divat szerint, lehetőleg gyorsan teljesítettnek.

3. (30—x)